

Ett berglufsbad [Skarpöborg].

Fitinghoff, Laura,

46 E b Br. Fo1. Skarpöborg

National Library
of Sweden

ETT BERGLUFTSBAD

AF LAURA FITINGHOFF.

En loppet till Stockholm erbjuder ett panorama af skön omväxling. Främlingen gripes af beundran, och huru högt skattad af hufvudstadens egen befolkning den vackra segelleden är, där om bära otaliga villor och smärre anläggningar vittne. Mest omtyckt och på grund af bekväma kommunikationer äfven mest besökt är den vackra omgifningen kring Vaxholm.

Någon för en angenäm sommarvistelse ordnad större anläggning sådan som t. ex. Västkusten flerstädes har att erbjuda, har likväl hittills icke här kommit till stånd, ehuru äfven härstädes förefinnas de största naturliga förutsättningar därför, spe-

cielt i omnejden af nämnda stad, där hafsvattnet bibehåller sin friskhet utan att sammanblandas med vattendragen närmare hufvudstaden. Kom-

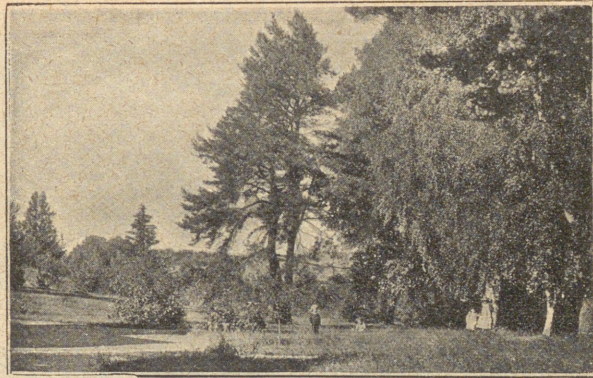
munikationsmedlen hafva också numera utvecklats genom snabbgående ångare direkt till Vaxholm och närmast utanför belägna platser, så att man kan komma dit lika

fort som till platser innanför nämnda stad och i hvarje fall med flera turer dagligen.

Särskildt en plats, belägen å västliga delen af den för sin naturskönhet bekanta Skarpön, synes förena landets ostörda behag med nutida anspråk på bekvämlighet och trefnad.

Det nyanlagda villaområdet Skarpöborg torde ha all utsikt att blifva en idealplats i detta hänseende.

Att platsen eger resurser, lämpliga för ett företag i stort, märkes redan af dess namn. Skarpöborg: »skarp» — vild kuperad —; »ö» vattenomfluten —; »borg», vidt synligt imponerande läge.

INTERIÖR.

BÅTHAMNEN.

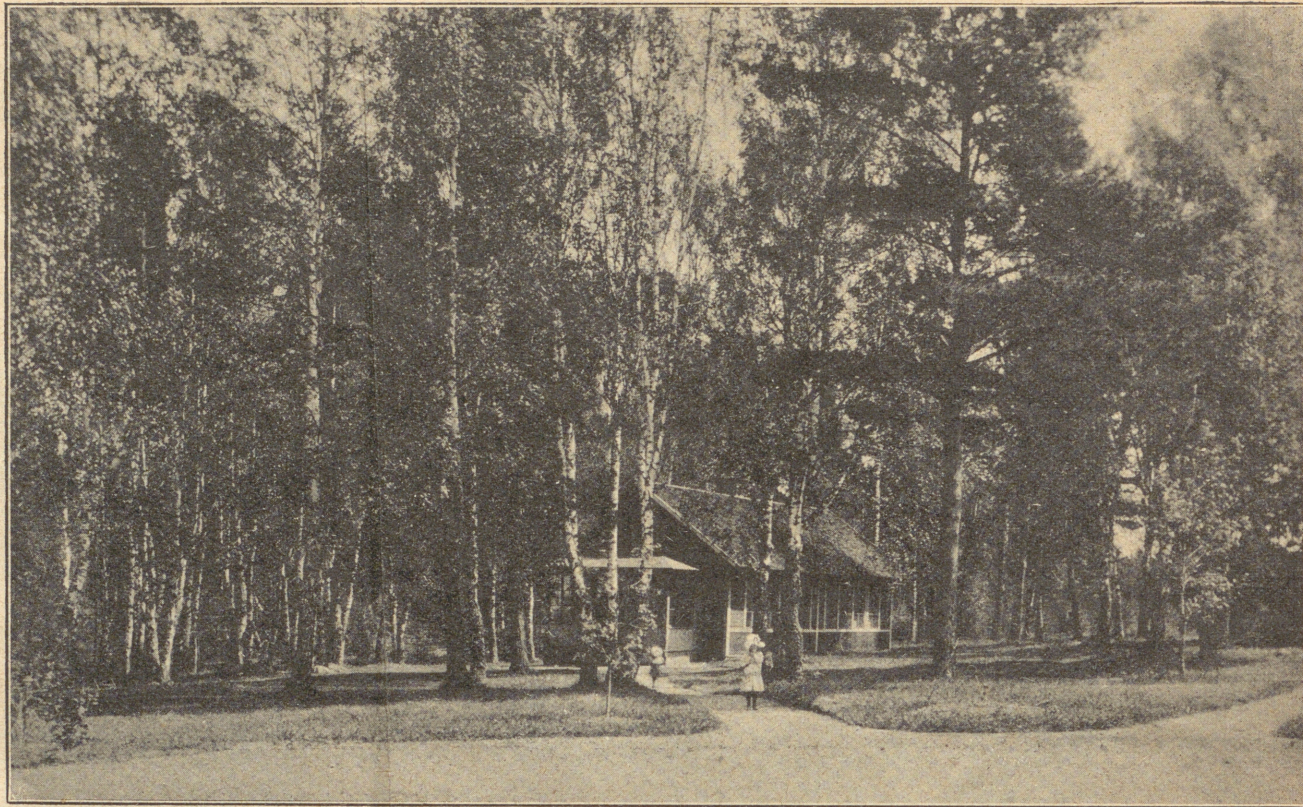

Området, som omfattar en areal ungefär 3 gånger så stor som Vaxholms, är af enskild person genom köp förvärfvadt och uppdeladt i lotter, hvilka vid inköp blifva respektive spekulanterens egendom, på »fri och egen grund», som det heter på lagspråket, en fördel som ligger i öppen dag för den, hvilken med tanke på framtiden för egen eller efterkommandes räkning vill uppföra en byggnad. Den person, Hofrättsnotarien Svenonius, som inköpt Skarpöborg och låtit verkställa uppdelandet af jordlotterna, afsedda för blott ett begränsadt antal villor, har därvid undantagit betydliga områden för den lilla idealstatens nytta, dess innevänares hälsa och trefnad, samt till deras nöje och vederkvickelse.

Skarpöborg eller »skärgårdens pärla», som ön af gammalt nämnes, eger möjligheter att fylla fordringarne på alla dessa härofvän nämnda områden.

Ön utgöres af ett vidsträckt område, som från lågland, med uddar och skär ända nere vid hafsbandet, kägelformigt, i mjuka sluttningar, jämn skogbeväxt mark, skarpa klippformiga afsatser till sist når en ansenlig höjd öfver vattnet, hvilket från öns många skilda tomtområden är synligt eller kan bli det genom lämpliga uthuggningar.

För »öinnevärnarnes nytta» på det materiella gebitet är på det förträffligaste sätt sörjdt genom en storartad trädgård, frukt-

VILLAN PARKHYDDAN.

och grönsaksanläggning, hvilken anordnas på ett vidsträckt område af gammal fet åkerjord, där, att döma af den i öfrigt rika växtligheten på ön, de vegetariska födoämnen böra blifva af yppersta beskaffenhet.

Till »hälsa och trefnad» höra i främsta rummet rörelse i god luft, bad i hafsfriskt vatten.

Dyrbara väganläggningar — i en sammanlagd längd af omkr. 6 kilometer, förutom allmänna vägarna öfver hela ön — äro upptagna med konstnärlig blick för att de, i stället för att, som lätt sker, i triviala rätlinier skämma det pittoreska landskapet, skola höja dess skönhet, där de, långsamt sluttande, slingra sig rundt tomtornas områden utan att dock göra intrång på dem. Vägarne mynna ut invid den terrasserade trappafsats, som leder till själfva öplatans högsta höjd.

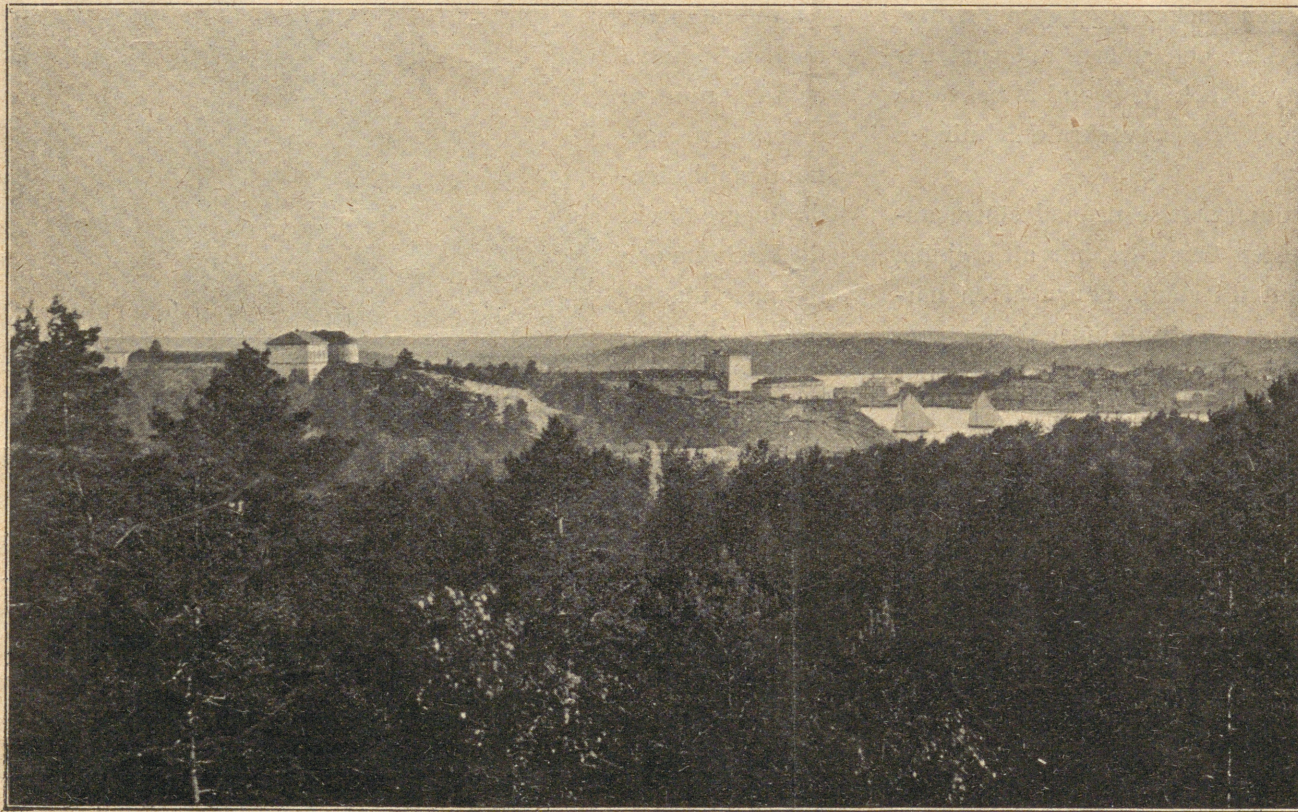
Uti djup grönskande furuskog är den park belägen, hvilken äfven utgör gemensam egendom för den lilla koloniens blifvande innevänare.

Ett stort, tidsenligt badhus med olika afdelningar för herrar och damer kommer att uppföras vid en i Trälhafvet utskjutande udde, hvarest en plats för detta ändamål reserverats.

För »nöje och vederkvickelse» är sörjdt i flera hänseenden.

En plan för tennis, fotboll och andra moderna idrotter kommer att anordnas på en därtill särdeles lämplig plats inne i skogen.

Ja, allt det nämnda är

UTSIKT ÅT VAXHOLM.

UTSIKT ÅT TRÄLHAFVET.

mycket godt. — Det bästa återstår att orda om. Fortfarande rör det nöje och vederkvickelse:

Högt uppe på förutnämnda bergsplatå, från hvilken punkt i ofredstider hållits utkik och gifvits signaler till den närbelägna fästningen Vaxholm, kommer det att uppföras ett vackert, luftigt »högluftshem». Det skall innehålla ett femtiotal af rum, vettande åt alla väderstreck med utsikt öfver haf, öar, skär och sund, samt åt den gamla romantiska, allvarsamma fästningen med den lilla täcka, leende staden vid dess fot. Detta solida, praktiska och i allt förstklassiga företag blir isynnerhet till förmån för de många Stockholms sommarsemester saknande individer af båda könen, hvilka törsta efter skogs- och hafsluft och här på en timmes afstånd från deras arbetsfält kunna komma i åtnjutande af samma företräden, som stå Västkustgästen till buds — varma bad ej undantagna.

Till högluftshemmet hör äfven ett godt, väl tillgodosedt kök.

I omedelbar närhet härintill uppföres ett societetshus med musiksalong, utsiktstorn samt tillgång till tidningar och tidskrifter m. m. d.

Rundt om bergsplatån i vid sträcka slumra nu villatomterna i dunklet under furors susande kronor, oskärade af grundläggarens spett, af timmermannens yxa.

Sträfvat man ut åt skogsområdet — följande de slingrande, af grönskande löfvalf öfvertäckta små stigarne nere vid de bergartade skären — så

påträffar man visserligen åtskilliga villor, dels redan färdiga, dels under byggnad, alla dock på diskret afstånd från hvarandra och merendels till hälften bortskymda af tomtområdenas rika vegetation. Vid fortsatt vandring in i grönskan förlorar man dem snart ur sikte.

Tomter finnas på ön af många olika slag.

Där finnas mindre tomter af löfskogsklädd, sluttande ängsmark, där en liten röd stuga med trädgårdsland och blömsterodlingar, med rosor och kaprifolium skulle te sig som en idyll.

Där finnas romantiska platser med tropisk grönska mellan klipputsprång, där dy-

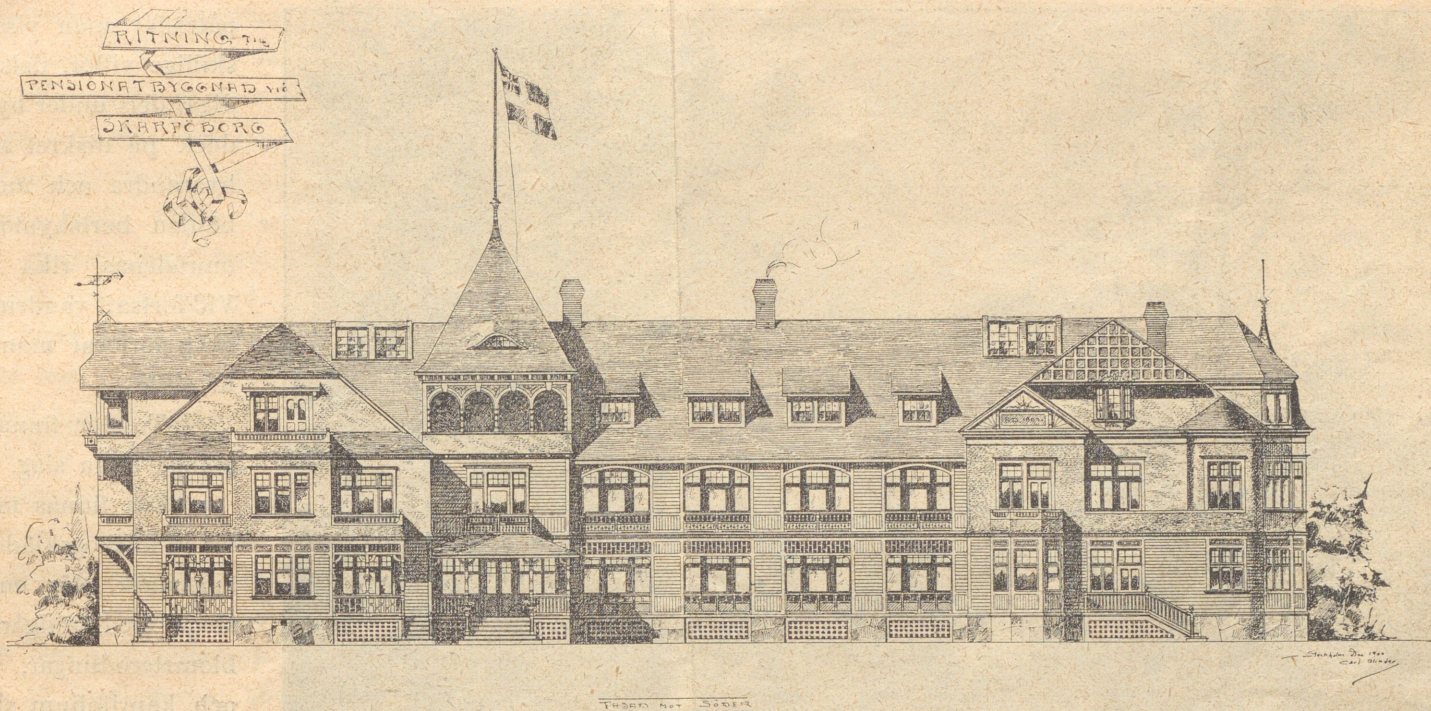
ster furuskog blandar sitt sus med de skummande böljeslagen eller de sakta porlande vågor, som nå in från Österhafvet.

»Fjälltomter» förekomma, där renmossan lyser snövit öfver hållarne och fjällfloran spirar i klippskrefvorna. Utsikten därifrån öfver de vilda, kantiga bergsträckorna, de ändlösa skären ute i hafsbandet, öfver de leende holmarne är betagande.

Däruppe drömmar man om en stuga i säterstil, med hvita långhornade getter i det inhägnade tallskogsområdet. Eller tänker man sig där uppförd en byggnad i germansk medeltidsstil, en borg i miniatyr; grå och diskret, men så öfverlägset förnäm och själfständig, skulle den ligga där — med Trälhafvet djupt under sig, — med Kodjupet och de vida hafsfiärdarne i sikte.

PARKINTERIÖR.

På andra sidan ön, fjärran från fjällpartierna, glittra Rindösundet, Stegesundet, Ramsösundet.

Liten röd fiskarstuga speglar sig i vattnet, näten torra på stranden efter morgonfångsten af sprittande Vaxholmsströmming.

Därinvid finnes den djupa, förträffliga hamnen, där »ros-piggarna» sen urminnes tider förankrat sina skutor.

Samma hamn kommer nu att så småningom i stället tagas i anspråk af de kuttrar och båtar, som i en framtid komma

att tillhöra »hemfolket» i öns sommarstat. En tidsenlig slip är uppförd invid hamnen.

Till vederkvickelse är den outtömliga källa af silfverklart, iskallt dricksvatten, som rinner upp på ön och hvilket vatten af gammalt är känt som oöfverträffligt.

Så hälsa vi dig du sköna, vänliga ö och önska dig lycka och framgång i din stolta, vackra, människoälskande mission, att gifva lifskraft och lefnadslust åt dem, som sluta sig till ditt rika, varma skyddande hägn.

